

A Győri Ítéltábla a jogtanácsos által képviselt felperesnek a dr. Kiss Tamás ügyvéd által képviselt I.r. és a jogtanácsos által képviselt II.r. alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása és járulékaiként indított perében a Székesfehérvári Törvényszék 2017. március 13. napján kelt 15.G.40.003/2017/6. szám alatti ítélete ellen a felperes által 7. sorszámmal előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú ítélet fellebbezett részét helybenhagyja.

A le nem rótt fellebbezési illetéket a magyar állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A hitelező II.r. alperes és az adós I.r. alperes között 2010. szeptember 14. napján 75 millió forint hitel biztosítására kölcsönszerződés jött létre, lejáratát időként 2011. szeptember 13. napját kikötve. Az alperesek a kölcsönszerződést 2010. december 23-án módosították oly módon, hogy az I.r. alperesnek az ekkor fennálló 70.276.645.Ft tartozásából 3.000.000. - 3.000.000. Ft-ot 2010. december 31., 2011. december 31. és 2012. december 31. napjáig - míg 61.276.645.Ft-ot 2013. december 31. napjáig kell megfizetnie. A felperes 2012. december 10. napján kelt D615/14/2012. szám alatti határozatában megállapította, hogy az I.r. alperes a hitelszerződés módosításával megsértette a közbeszerzésekről szóló (2011. december 31-ig hatályos) 2003. évi CXXIX. törvény (Kbt.) - a 2.§ (1) és (2) bekezdésére tekintettel - a 240.§ (1) bekezdését.

A felperes a részben megismételt eljárás során módosított keresetében - elsődlegesen - annak megállapítását kérte, hogy az alperesek között 2010. december 23. napján a közbeszerzési eljárás jogtalan mellőzésével megkötött kölcsönszerződés a Kbt.350/C.§ (1) bekezdése alapján érvénytelen, ennek jogkövetkezményeként az I.r. alperessel szemben kérte a szerződési érték 10%-ának megfelelő összegű, 1.810.000.Ft összegű bírság kiszabását. Másodlagosan - a Kbt.306/A.§ (3) bekezdés b/ pontja szerinti közérdek bizonyítása esetén - kérte annak megállapítását, hogy a kölcsönszerződés nem érvénytelen. Ebben az esetben is kérte kötelezni az I.r. alperest a Kbt.350/C.§ (2) bekezdése kötelező szabálya 1.810.000.Ft bírság megfizetésére. A módosított keresetben a felperes a II.r. alperessel szemben csak a jogsértés megállapítását kérte, azonban a bírság kiszabását nem.

Az alperesek ellenkérelmükben azzal védekeztek, hogy a hitelszerződés (kölcönszerződés) érvénytelensége megállapításának a Kbt.306/A.§ (3) bekezdése b/ pontja alapján nincs helye, mivel a szerződés megkötésére kiemelkedően fontos közérdekből került sor. Az I.r. alperes a szerződéses érték 10%-át kitevő bírság helyett mérsékelt összegű, 18.100.Ft bírság kiszabását kérte.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel részben támadott ítéletével kötelezte az I.r. alperest 18.100.Ft bírság megfizetésére a Közbeszerzési Hatóság Magyar Államkincstárnál vezetett előirányzat-felhasználási keretszámlájára. Az ezt meghaladó keresetet elutasította. Kötelezte egyben a magyar államot, hogy a bíróság külön megkeresésére fizessen meg az I.r. alperesnek 300.000.Ft + áfa (381.000.Ft), míg a II.r. alperesnek 200.000.Ft perköltséget. Határozata perköltségviselésre vonatkozó rendelkezését azzal indokolta, hogy a - gyakorlatilag pervesztes - felperes a Pp.78.§ (1) bekezdése alapján mindkét alperessel szemben viselni köteles a perköltséget. A Pp.78.§ (3) bekezdése és a 152/2014. (VI.6.) Kormányrendelet 109.§ 3. pontja alapján a magyar államot kötelezte a felperest terhelő perköltség megfizetésére.

Az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatása, perköltség viselésre kötelező rendelkezés mellőzése és az alperesek felperesi perköltség megfizetésére kötelezése iránt a felperes terjesztett elő fellebbezést. Kifejtett álláspontja szerint a felperes az egységes keresete alapján teljes egészében pernyertes lett. A felperes keresete ténylegesen nem került elutasításra, a perköltségről való döntés nem felel meg a Pp.78.§ (3) bekezdésének. Utalt a Fővárosi Ítéltábla 2015. május 6. napján kelt 10.Gf.40.173/2014/11. szám alatti hatályon kívül helyező végzése indokolására, amely szerint az elsőfokú bíróságnak a Kbt.306/A.§ (3) bekezdés b/ pontja szerinti ok fennállta esetén a szerződés érvénytelensége alóli mentesülést (az érvénytelenség hiányát) az ítélet rendelkező részében kell kimondania, mivel ilyen módon szabhat ki az I.r. alperessel szemben bírságot. Az érvénytelenség hiányát azonban az elsőfokú bíróság csak a 2016. február 8. napján kelt 15.G.40.086/2015/10. szám alatti ítélete indokolásában foglalta.

A felperes kitért arra is a fellebbezésében, hogy az elsőfokú bíróság jogszabálysértően a Kbt-be és a bírósági gyakorlatba ütközően döntött a II.r. alperes bírságolásának mellőzéséről. A közbeszerzési érvénytelenségi ok ugyanis nem kizárólagosan az ajánlatkérő (I.r. alperes) mulasztásának következménye, a II.r. alperesnek tudnia kellett, hogy a jelen szerződés a Kbt. megsértésére vezet.

Az alperesek fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztettek elő.

Az ítéltábla a fellebbezést a Pp.256/A.§ (1) bekezdése b/ és f/ pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Az ítéltábla elsődlegesen megállapította, hogy a felperes az elsőfokú ítélet öt perköltségben marasztaló rendelkezése elleni fellebbezése indokolásában vitássá tette az ítéletet annyiban is, hogy a törvényszék mellőzte a II.r. alperes bírságban marasztalását. A határozott fellebbezési kérelem és annak részletes magyarázata eltérését az ítéltábla a Pp.3.§ (2) bekezdése II. mondata alapján úgy oldotta fel, hogy a fellebbezést előterjesztettnek tekintette nem csupán az ítélet perköltségviselésre kötelező rendelkezése, hanem a II.r. alperes bírságban marasztalása mellőzése miatt is.

Az ítéltábla tehát az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési ilyen korlátai között (Pp.253.§ (3) bekezdés) bírálta felül, így az nem érintette az I.r. alperest mérsékelt (18.100.Ft) bírságban marasztaló, míg az ezen túli keresetet elutasító rendelkezését.

Nem érinthette a fellebbezés a Pp.228.§ (3) bekezdése szerint a felperes elsődleges érvénytelenség megállapítását - , valamint a másodlagos érvénytelenség hiányának megállapítását kérő keresetét elutasító ítéleti rendelkezést, melyeket a törvényszék 2016. február 8. napján kelt 15.G.40.086/2015/10. szám alatti ítélete tartalmazta, és amely fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett. (A Fővárosi Ítéltábla 10.Gf.40.186/2016/12/II. szám alatti végzése 5. oldal 3. bekezdés)

A felperes pernyertessége arányát és így a perben a perköltség viselésre kötelezett fél személyét (Pp.78.§ (1) bekezdése) a felperes eredeti és a per során módosított keresete, valamint az arról döntő bírósági ítéletek alapján lehet megállapítani. A már említettek szerint a törvényszék jogerős ítéletével elutasította a felperes elsődleges, érvénytelenség megállapítására - valamint másodlagos érvénytelenség hiányának (a szerződés érvényessége) megállapítására irányuló keresetét. A jogerős ítélet ezen rendelkezéséhez anyagi jogerőhatás (Pp.229.§ (1) bekezdés) fűződik, az sem ebben a perben, sem pedig a későbbiekben nem tehető vitássá. Így nincs jelentősége a fellebbezés azon érvelésének, hogy a törvényszék a 15.G.40.086/2015/10. szám alatti ítélete meghozatalakor nem volt figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla 10.Gf.40.173/2014/11. szám alatti hatályon kívül helyező végzése azon iránymutatására, hogy „a szerződés érvénytelenségének kimondása alóli mentesülést” (az érvénytelenség hiányát, avagy a szerződés érvényességét) a bíróságnak az ítélet rendelkező részében kell kimondania.

A bírság megfizetése iránti kereset túlnyomórészt, 99%-os arányban szintén eredménytelen volt, így az elsőfokú bíróság összességében helyesen állapította meg, hogy a felperes pervesztes lett mindkét alperessel szemben. Ilyen módon a Pp.78.§ (1) bekezdése alapján viselni köteles az alperesek teljes perköltségét.

A felperes módosított (G.40.086/2015/7. szám) és a részben, másodszor megismételt eljárás során nem érintett (G.40.003/2017/4. szám) keresetében kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy a II.r. alperessel szemben a bírság kiszabását nem kéri. Ezért a törvényszék nem jogszabálysértően, hanem a kereseti kérelemhez kötöttség elvét (Pp.3.§ (2) bekezdés, 215.§) szem előtt tartva mellőzte a határozathozatalt a II.r. alperes bírságolásáról.

Ezekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítélete fellebbezett részét a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A fellebbezés eredményre nem vezetett, így a le nem rótt fellebbezési illetéket a Kbt.340/A.§ (1) bekezdése alapján a magyar állam viseli, mivel a Közbizottságot a perben teljes költségmentesség illeti meg.

Az alperesek a másodfokú eljárás során nyilatkozatot nem tettek, így részükre az ítéltábla a perköltség megállapítását mellőzte.

G y ő r , 2018. január 23.

Dr. Szalai György sk. a
tanács elnöke

Dr. Ferenczy Tamás sk.
előadó bíró

Dr. Mészáros Zsolt sk. bíró

A kiadmány hitelül
kiadó: